

שנת התשע"ב

הישיבה השלוש מאות ועשרים ושתיים (שכב)

ביום כ"ד במרחשוון התשע"ב (21 בנובמבר 2011) בשעה 13:30, בבית האקדמיה בירושלים.

הנוכחים: החברים עוזי אורנן, משה אזר, שולמית אליצור, חיים באר, יהושע בלאו, אהרן בר-אדון, משה בר-אשר (י"ר), יוחנן ברויאר, אהרן דותן, עמינדב דיקמן, אבי הורביץ, אפרים חזן, אברהם טל, דוד שלשיר, חיים כהן, מרדכי מישור, אהרן ממן, יוסף עופר, אמציה פורת, שמואל פסברג, שמא יהודה פרידמן, מנחם קיסטר, אורה שורצולד, שמעון שרביט; החברים-היועצים יואל אליצור, סיריל אסלנוב, חיים סבתו, משה עסיס, משה פלורנטיין; המנהלת הכללית טלי בן-יהודה; המזכירה המדעית רונית גדיש; יועצת הלשון ברשות השידור רות אלמגור-רמון; עובדי המזכירות המדעית קרן דובנוב, ברק דן, צביה זמירי, דורון יעקב, תמר כץ; אורחים: יצחק נבון, בני משפחת בר-אדון, שושנה מורג, ראובן מירקין.

סדר היום: א. הרצאת אהרן בר-אדון "צפונות האפארט של נוסח המסורה של המקרא, בניקוד ובטעמים, והמוסיקה הפנימית שלו"
ב. מונחי יין (תיקונים והשלמות)
ג. תקציב האקדמיה לשנת 2012
ד. נספח: מינוי ועדה לבדיקת סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה

א. הרצאת אהרן בר-אדון "צפונות האפארט של נוסח המסורה של המקרא, בניקוד ובטעמים, והמוסיקה הפנימית שלו"

מ' בר-אשר: אני מתכבד לפתוח את ישיבת המליאה בהרצאתו של חברנו אהרן בר-אדון, שהגיע מטקסס להשמיענו דברים על טעמי המקרא. ואני מברך את נשיא המדינה לשעבר יצחק נבון, שהגיע לכבוד אותנו ואת חברו מימים אהרן בר-אדון. אני רואה גם את בני משפחת בר-אדון ואת הגב' שושנה מורג, אשת חברנו המנוח שלמה מורג. לפני ההרצאה אבקש מכם לכבד בקימה את זכרם של שני חברי אקדמיה שהלכו לעולמם: מנחם צבי קדרי, שהיה סגן נשיא האקדמיה ונפטר בחודש תמוז האחרון,

ואבנר טריינין, שהלך לבית עולמו בערב יום הכיפורים. בישיבה הבאה, בחודש טבת, ייאמרו דברים לזכרם במעמד בני משפחתם.
[הערת העורך: ההרצאה לא תראה אור.]

ב. מונחי יין (תיקונים והשלמות)

ההקדמה לרשימת המונחים (מתוך ההודעה למליאה)

בישיבת המליאה שח ביום כ' באדר תשס"ט (16 במארס 2009) אושרה רשימת מונחי יין. בעקבות ערעורים על הרשימה נקבע הרכב חדש ומורחב של הוועדה, והיא התכנסה לדון בהערות שנתקבלו.

כל המונחים שלא היה בהם שינוי בצד העברי – אלא רק תיקונים בהגדרות ובמונחים הלועזיים – עודכנו ישירות במאגר המונחים. המונחים ששונו בצד העברי נדונו ואושרו בוועדת המינוח המרכזית בישיבתה ביום ט' בתמוז תשע"א (11 ביולי 2011). בעקבות הישיבה נעשו כמה תיקונים לאחר התייעצות עם נציגי הוועדה המקצועית.

חברי הוועדה למונחי היין בהרכבה המורחב:

נציגי האקדמיה: סיריל אסלנוב, גבריאל בירנבאום, עמינדב דיקמן, אפרים חזן, קציעה כץ, יוסף עופר.

אנשי המקצוע: בן עמי ברבדו (הפקולטה לחקלאות), עמוס הדס (מרכז וולקני), שלמה כהן (מכון היין הישראלי), עמנואל מדר (מנהל יקב), יאיר מרגלית (בעל יקב וחוקר בכימיה פיזיקלית), אסף פז (יקב בנימינה), שגיא קופר (עורך וכתב בנושא יין), שי שגב (כתב בנושא יין), אמנון שורץ (הפקולטה לחקלאות), יוסף שטח (סגן יו"ר ידידי האקדמיה), יותם שרון (יקב ברקן).
מרכזת הוועדה: נטלי אקון.

ר' גדיש: באדר התשס"ט אושרה במליאה הגרסה הראשונה של המילון למונחי היין. לאחר האישור פנה אלינו פרופ' בן עמי ברבדו והעיר על דברים הדרושים תיקון. בעקבות דבריו הוקמה ועדה מורחבת שחברו בה חברי הוועדה הוותיקה וחברים חדשים בניהולה המסור של נטלי אקון. הדרוש תיקון תוקן והדרוש השלמות הושלם, ותוצאות דיוני הוועדה המורחבת וועדת המינוח המרכזית נשלחו לעיונכם מבעוד מועד. מאחר שלא קיבלנו ערעורים כלשהם, מחכה עתה המילון כולו בגרסתו החדשה לאישורכם.

מ' בר־אשר: נצביע אפוא על אישור המילון.

פה אחד אושר בהצבעה המילון למונחי היין.

ג. תקציב האקדמיה לשנת 2012

מ' בר-אשר: שנים רבות לא קרה כדבר הזה שהתכנסנו לדון בתקציב האקדמיה עוד לפני תחילת שנת התקציב. תקציב האקדמיה לשנה הבאה יעמוד על תשעה מיליון – בתקציבה בשנה החולפת. עוד כמיליון שקלים יגיעו מהכנסות עצמיות, כגון שירותי ייעוץ לשון ומכירת כתבי האקדמיה ומנויים ל"מאגרים".

לפני שהגב' בן-יהודה תסביר את סעיפי ההצעה שלפניכם, אציין שבעיית תשלום הארנונה לעירייה לשנים שקדמו ל-2010 עומדת להיפתר. כבר שילמנו תשע מאות אלף שקל מתוך כמיליון וחצי שקלים. במקור עמדה דרישת העירייה על ארבעה מיליוני שקלים, ואת ההנחה המשמעותית הצלחנו להשיג בעזרתה של חברה בשם "ערך", המתמחה בעניינים האלה. חלק מהכסף אנו לווים מ"אגודת השוחרים", ידידי האקדמיה. ההלוואה אושרה היום, ואני מקווה שלפחות את חלקה תחזיר לנו הממשלה.

ט' בן-יהודה: סעיף ההוצאה המרכזי הוא כרגיל השכר שהאקדמיה משלמת לעובדיה. בשנת 2012 צפוי גידול ניכר בהשוואה לשנה החולפת, ולכך שתי סיבות: תוספות שכר בעקבות הסכמי שכר חדשים בין המדינה להסתדרות; והסכם קיבוצי הצפוי להיחתם עם עובדי האקדמיה. אם ייחתם ההסכם עתידות משכורות העובדים לעלות, ולכך דרושות כמוכן הסכמת הממונה על השכר באוצר והשתתפות משרד התרבות.

שני סעיפי הוצאה חדשים שאני רוצה להסב את תשומת לבכם אליהם הם הוצאה לאור של מילון "100 מילים" וארגון הכינוס הפתוח לשנת תשע"ב. המילון המאורגן ילווה בהסברים ויציין מאה שנות מינוח של ועד הלשון ושל האקדמיה. הוא יצא לאור במתכונת דומה לזו של קודמו – 60 מילים – שיצא לרגל שישים שנה למדינה וחולק למטיילים בשמורות הטבע במאה אלף עותקים. הקונטרס 60 מילים זכה להצלחה גדולה ולתגובות נפלאות. אנו זקוקים להדפיס הציבורי הזה ולמיזמים נוספים לציבור הרחב כי זאת הדרך המדוברת אל לבם של פרנסי הציבור האחראים על תקציב האקדמיה.

הכינוס הפתוח השני ללשון העברית ולספרותה יהיה השנה בהיכל אמנויות הבמה בהרצלייה בט"ו וט"ז באייר, ובמסגרתו יוענק פרס ראש הממשלה ללשון העברית על שם אליעזר בן-יהודה. העלות הצפויה של הכינוס היא כ-550,000 שקל, ומתוכם תישא האקדמיה ב-200,000 שקל. את 350,000 השקלים הנותרים אנו נבקש ממשרד התרבות.

מ' בר-אשר: את הכינוס אמורים לכבד גם ראש הממשלה, גם שרת התרבות וייתכן שאף שר החינוך, ואל יהא הדבר הזה קל בעינינו.

ט' בן-יהודה: סעיפי הכנסה – בסעיף הראשון מופיעים הדברים הרגילים והקבועים שלנו. אם מישהו תמה על הסכום הקטן של תרומות – 359 שקלים – זה ניסיון שלנו

לאסוף תרומות מידידי האקדמיה דרך האתר שלנו במרשתת, ניסיון שלא צלח. הסעיף המרכזי הוא סעיף 2 – הקצאת משרד התרבות והספורט. זאת הפעם הראשונה שבסיס התקציב של האקדמיה עומד על 9 מיליוני שקלים, הישג שהושג לאחר השתדלות ממושכת של נשיא האקדמיה אצל שרים ונושאי משרות אחרים.

מ' בר-אשר: לתקציב 2013 ביקשתי 12 מיליון שקל. אינני חושב שיש סיכוי שהבקשה תיענה, ודאי שלא במלואה, אבל אם לא נבקש יותר, לבטח לא נקבל יותר.

ט' בן-יהודה: על תשעת המיליונים המובטחים לנו אנו מבקשים ממשרד התרבות עוד 850,000 שקל: 350,000 שקל לכינוס המתוכנן בהרצלייה וחצי מיליון שקלים לתוספות השכר שטרם אושרו.

החלק השני של הצעת התקציב הוא תקציב הפיתוח, העומד לעצמו. מדובר בשיפוץ הגדול של הבניין הראשי שנידון כאן בישיבות תקציב קודמות, והוא יחל להערכתי בעוד כחודשיים.

מ' בר-אשר: תשתיות הבניין בן החמישים קרסו או על סף קריסה. הבניין עומד היום במיטב כיעור, ובכוונתנו לא רק לשפר את מראהו ולחדש את תשתיותיו, אלא גם להפוך את המרתף לקומה של עמדות עבודה. גם חצר תיתוסף ותוכל לשמש לאירועים מאירועים שונים. הבעיה היא שהבניין הוא בניין לשימור, וכל הזות אבן דורשת היתרים ורישיונות מן העירייה.

עובדי הבניין הזה יעברו לעבוד בבניין השני או במקום אחר בקריית האוניברסיטה. מדובר לפחות בחצי שנה מינואר הקרוב. גם ישיבות המליאה תתקיימנה במקום אחר. כבר באנו בדברים עם מקום המוכן להעמיד לרשותנו את אולמו חינם אין כסף.

א' חזן: האם גם בעיית החניה תטופל?

ט' בן-יהודה: לא, מקומות חניה באים על חשבון שטח יקר. יש מגרש חניה גדול בקרבת מקום – מעבר לחורשה, ועדיף להכשיר שביל נוח שיעבור דרכה. השיפוץ לא יפתור את כל בעיותינו, אבל הוא יאפשר לאקדמיה להיראות טוב יותר – היא כבר לא תיראה כמחסן – ויתווספו עמדות עבודה.

י' עופר: מה בדבר התכנית להעביר את האקדמיה לקריית הלאום?

ט' בן-יהודה: התכנית מתקדמת בעצלתיים. קשה למצוא קרקע מתאימה במתחם הלאום. זה עניין מסובך, ואני מעריכה שבעשר השנים הקרובות עוד נהיה כאן. אבל מה שנשקיע בשיפוץ הזה לא ירד לטמיון. ערך הבניין יעלה בעקבותיו. בשנה שעברה אישרה המליאה לשיפוץ תקציב פיתוח של שני מיליוני שקלים. הסכום הזה לא יספיק, ואנו מחפשים לשיפוץ מקורות מימון נוספים. אני מקווה שנצליח לגייס תרומות – לא דרך המרשתת – של כ-600,000 שקל.

ח' סבתו: מדוע לא לפנות לעזרת מפעל הפיס? הייתי חבר בוועדת ההקצבות של מפעל הפיס, ומיליונים רבים הוקצו שם למוסדות תרבות חשובים פחות מהאקדמיה ללשון. אין לי ספק שאם האקדמיה תפנה בבקשה היא תיענה בחיוב.

מ' בר-אשר: ככל הידוע לי, לפי תקנון מפעל הפיס מועבר כסף רק למוסדות חינוך.

ח' סבתו: אינני מדבר על תקציב החינוך, אלא על תקציב מפעל הפיס לתרבות ואמנות.

מ' בר-אשר: בהחלט נבדוק את הכיוון הזה. כפי שאתם יכולים לראות בהצעת התקציב שלפניכם, אנו גם מתכוונים ללוות כסף מקרן זלצמן ולהשתמש בכספי קרן וילנסקי, כלומר להפוך אותה לקרן מתכלה ולסגור אותה בזאת. אם תאשר המליאה את התקציב המוצע כאן, תוכל הנהלת האקדמיה להתקשר בחודש הבא עם קבלן בנייה. סכום ההתקשרות עמו ינוע סביב שלושה וחצי מיליוני שקלים.

מ' פלורנטיין: בסעיפי ההוצאות אני רואה סעיף של סריקה, האם מדובר בסריקת "לשונו" ו"לשונונו לעם"?

ט' בן-יהודה: הסריקה היא חלק מתקציב השנה החולפת. מדובר בסריקת התיקיות של המילון ההיסטורי שהיו במסדרון ונגנזו. בנימין אליצור ודורון רובינשטיין עברו על כל החומר שהיה בהן והחליטו מה ייסרק. כיום יש להם גישה במחשב לכל החומר הסרוק באיכות מצוינת.

"לשונונו" מחכה להיסרק במסגרת JSTOR כבר הרבה מאוד זמן. עד כה הם העלו שלושה כתבי יד אחרים. "לשונונו" יהיה החמישי. בימים אלה אנחנו בודקים אם לסרוק גם כתבים אחרים שלנו, למשל זיכרונות ועד הלשון והאקדמיה.

מ' בר-אשר: אני מקווה שגם מפתחות "לשונונו" ייסרקו בקרוב.

מ' פלורנטיין: האם האקדמיה מעסיקה עובדי קבלן?

ט' בן-יהודה: האקדמיה מעסיקה עובד קבלן אחד – עובד הניקיון. הוא מקבל תלוש שכר מסודר, ימי חופשה, ימי מחלה וכל מה שהחוק מחייב. אם ייאסר עלינו להעסיקו בדרך זו, נפעל בהתאם להנחיות.

מ' פלורנטיין: כמה כסף נכנס לאקדמיה מן המנויים ל"מאגרים"?

ט' בן-יהודה: מעט מאוד, אינני יודעת בדיוק. בעוד כמה חודשים נצטרך להכריע אם להעמיד את אתר "מאגרים" לרשות הציבור בחינם.

ע' אורנן: אני חושב שבסעיפי ההוצאות צריך לפרט יותר, למשל כמה אנשים עוסקים בכל מדור של המילון ההיסטורי ומה עבודתם.

מ' בר-אשר: הדברים האלה נמסרים למליאה בדוחות השוטפים ומתפרסמים בזיכרונות. אם חסר לך מידע אחר, נשקול להביאו בהצעות התקציב הבאות.

א' דותן: אני רוצה לומר שני דברים בשבחו של התקציב: ראשית הגידול בתקציב לתשעה מיליון הוא הישג עצום לאקדמיה ולעומד בראשה; שנית ההוצאות על העבודה האמרכלית הן כעשירית מההוצאות על העבודה המדעית, והיחס הזה נראה לי נכון. הוא גם עושה רושם טוב כלפי חוץ.

ט' בן-יהודה: צריך להזכיר לטובה את עזרא גנור, בעבר איש משרד האוצר, שעזר לנו רבות בגיבוש התקציב. התמורה שהוא מקבל על עזרתו סמלי ביותר.

א' ממן: האם אפשר לדעת מה העלות של הפקת לשוננו או זיכרונות האקדמיה?

מ' בר-אשר: הרבה פחות מעלות הפקתם מחוץ לאקדמיה. אם אין שאלות נוספות, אבקש לאשר בהצבעה את תקציב האקדמיה לשנת 2012 על שני חלקיו – התקציב השוטף ותקציב הפיתוח.

פה אחד אושר תקציב האקדמיה לשנת 2012.

[הערת העורך: שינויים בתקציב 2012 נדונו ואושרו למפרע בישיבה שכט, להלן עמ' 145–147.]

לתקציב המפורט ראו להלן, עמ' 254–256.

ד. נספח – מינוי ועדה לבדיקת סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה

למחרת הישיבה נשלחה לחברים הודעת נשיא האקדמיה ובה הצעה להרכב ועדה לבחינת סגולותיהם של מועמדים לחברי אקדמיה. ההרכב המוצע: משה אזור (יו"ר), שולמית אליצור, חיים כהן, קציעה כ"ץ, אהרן ממן.

החברים התבקשו לאשר את ההרכב בדואר האלקטרוני, ועשרים וארבעה מחברי אקדמיה עשו כן.

מונתה ועדה לבדיקת סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה בהרכב זה: משה אזור (יו"ר), שולמית אליצור, חיים כהן, קציעה כ"ץ, אהרן ממן.

[מינוי הוועדה מיוחס לישיבה זו.]